

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 102. ÉVFOLYAMA

1967. MÁJUS XVI. ÉVFOLYAM 5. SZÁM

TARTALOM

<i>Dr. Keresztesi Béla:</i> Az erdők többoldalú hasznosítása világprobléma	193
<i>Dr. Szőnyi László:</i> Az erdők szerepe a talajvédelemben	198
<i>Dr. Tóth Sándor:</i> Városaink zöldövezetének kialakítása az erdőszet feladata	202
<i>Dr. Pápa Miklós:</i> Közös úton	206
<i>Bakkay László:</i> Vadászat — sport — üdülés	209
<i>Orbay István:</i> A közutak mentén létesítendő fásítások feladatairól	211
<i>Cebe Zoltán:</i> Autóspihenők létesítése országutak menti erdőkben	216
<i>Varga Imre:</i> Erdészet és természetvédelem	219
<i>Kovács József:</i> Egy ittfelejtett őstölgyesről	224
<i>Héder Sándor—Mészöly Győző:</i> Zöldövezeti telepítések irányelvei	227
<i>Csontos Gyula:</i> Homoki erdeink védő szerepéről	230
<i>Dr. Majer Antal:</i> Erdő a művészetben	233

IRODALMI SZEMLE:

Kolesznyikov, A. I.: Díszítő dendrológia (<i>Dr. Tóth S.</i>)	238
A közúti közlekedés és a vadállomány viszonya (<i>Dr. Pankotai G.</i>)	239
Címkép: <i>Aporligeti nyírláp természetvédelmi területe</i> (Nyírségi Áll. Erdőgazdaság — Foto ERTI, <i>Jérome R.</i> felvétele)	
Hátlapon: <i>A budapesti parkerdőben</i> (Gödöllői Áll. Erdőgazdaság, Foto ERTI, <i>Michalovszky I.</i> felvétele)	

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Д-р Б. Керестеши:</i> Многостороннее использование лесов является проблемой во всем мире	193
<i>Д-р Л. Сеньи:</i> Роль лесов в защите почвы	198
<i>Д-р Ш. Том:</i> Создание зеленого кольца наших городов является задачей лесничеств	202
<i>Д-р М. Папа:</i> Общим путем	206
<i>Л. Баккаи:</i> Охота-спорт-отдых	201
<i>И. Орбай:</i> О задачах облесений вдоль дорог	216
<i>З. Цебе:</i> Создание стоянок для проезжих с машинами в лесах вдоль шоссеиных дорог	219
<i>И. Варга:</i> Лесничество и охрана природы	219
<i>И. Ковач:</i> Об одной заботой исконной дубраве	224
<i>Ш. Хедер—Д-р. Месеи:</i> Принципы о закладках зеленых зон	227
<i>Д-р. Чонтош:</i> О защитной роли лесов на песках	230

INHALTSVERZEICHNIS

<i>Dr. Keresztesi B.:</i> Die mehrseitige Nutzung der Wälder — ein Weltproblem	193
<i>Dr. Szőnyi L.:</i> Die Bedeutung der Wälder im Bodenschutz	198
<i>Dr. Tóth S.:</i> Die Ausformung des grünen Gürtels unserer Städte ist die Aufgabe der Forstwirtschaft	202
<i>Dr. Pápa M.:</i> Auf gemeinsamen Wege	206
<i>Bakkay L.:</i> Jagd, Sport, Erholung	209
<i>Orbay I.:</i> Die Bedeutung der Baumpflanzungen an den Strassen	211
<i>Cebe Z.:</i> Rastplätze für Autofahrer in den Wäldern entlang der Strassen	216
<i>Varga I.:</i> Forstwirtschaft und Naturschutz	219
<i>Kovács J.:</i> Die dagebliebenen Überreste eines sich im Urzustand befindenden Eichenwaldes	224
<i>Héder S.—Mészöly Gy.:</i> Die Richtlinien der Pflanzungen im grünen Gürtel	227
<i>Csontos Gy.:</i> Über die Schutzfunktion unserer Sandwälder	230
<i>Dr. Majer A.:</i> Das Wald im Kunst	233

A lapban megjelent tanulmányok szerzői:

Bakkay László erdőmérnök, MÉM Vadgazdasági Főosztály; *Cebe Zoltán* erdőmérnök, Szombathelyi Áll. Erdőgazdaság; *Csontos Gyula* igazgató, Kiskunsági Áll. Erdőgazdaság, Kecskemét; *Héder Sándor* erdőmérnök, Áll. Erdőrendezőség Fásítástervezési Csoport, Balatonfüred; *Dr. Keresztesi Béla* igazgató, ERTI, Budapest; *Kovács József* erdőművelési előadó, Nyírségi Áll. Erdőgazdaság, Nyíregyháza; *Dr. Májer Antal* egyetemi tanár, EFE, Sopron; *Mészöly Győző* erdőmérnök, MÉME Erdészeti Hivatal; *Orbay István* főmérnök, KPM Közúti Igazgatóság, Budapest; *Dr. Pápa Miklós*, a Magyar Természetjáró Szövetség munkatársa, Budapest; *Dr. Szőnyi László* tud. osztályvezető, ERTI, Budapest; *Dr. Tóth Sándor* főosztályvezető, MÉM Vadgazdasági Főosztály, Budapest.

Az erdők többoldalú hasznosítása világprobléma

DR. KERESZTESI BÉLA

Az ember a történelem folyamán erősen megváltoztatta a Föld természetes növénytakaróját. A népesség szaporodásával és a földművelés terjedésével, de leginkább az ipar fejlődésével kiterjedt erdőterületek pusztultak el, másoknak a természetes felépítése ment tönkre, ismét mások a racionális gazdálkodás folytán alakultak át. A Föld erdőterületei azonban még ma is jelentősek. Az egyes szerzők nagyon eltérő adatokat közölnek, de nagyjában és egészében elfogadhatjuk, hogy a szárazföldnek 22—30%-át borítja erdő. A Föld erdőterülete mintegy 3000 millió ha, ennek a fele trópusi erdő, egyharmada északi túlevelű erdő, fennmaradó része pedig mérsékelt égővi lombos erdő. Eredetileg — mintegy tízezer évvel ezelőtt — az erdőterület valószínűleg kétszer ekkora volt. „Ha a föld erdőruhájáról beszélünk — írja *Köstler* (1950) — rögtön hozzá kell tenni, hogy az öreg földanya ifjúkora óta erdőruháját illetően is jelentős divatkorszakokon ment végig; a karbon korszak, a harmadkor és az utó-jégkorszak erdői — hogy néhány különösen feltűnő példát ragadjunk ki — nagyon eltérők voltak. Csak a jelenkor erdőruháján babrálgat ügyetlenül és balgán egy rémes kamasz: az ember”.

Ha az erdőterületek jövődő alakulását fürkésszük, vizsgálunk kell azokat a kapcsolatokat, amelyek az erdő és a mezőgazdaság, az erdő és az ipar, valamint az erdő és a lakosság között a múltban fennálltak, illetőleg jelenleg fennállnak.

Az erdő évszázadokon keresztül többé-kevésbé szorosan kapcsolódott a mezőgazdasági tevékenységhez, akár legelőterületként, akár a tűzi-, épület- és szerszámfa szükséglet kielégítőjeként. Ettől az általános igénybevételtől eltekintve egyes erdőségek rendeltetése a bányák, kohók, üveghuták, sólepárlók tüzelőanyag és szerfa ellátása, vagy pedig különleges faválasztékok — pl. hajóépítési fa — termelése volt. A mezőgazdasági üzem által az erdőre kényszerített szolgálomak később olyan mértékben csökkentek, ahogy a mezőgazdaság a belterjesség irányában fejlődött, ez ugyanis arra készítette a tulajdonost, hogy az erdőt független egységként kezelje s ezáltal igyekezzen belőle a lehető legnagyobb jövedelmet nyerni.

A mezőgazdasági technika mai gyors fejlődése elsősorban a síkvidéki növénytermesztést lendíti fel, mivel itt az öntözés és a könnyű gépesítési lehetőségek következtében a termésátlagok gyorsan emelkednek. Ez a fejlődési irányzat felveti a kérdéses jövedelmezőségű mezőgazdasági földek beerdősítésének szükségességét, magukon a mezőgazdasági területeken pedig mezővédő erdősávok létesítését, illetőleg mezőgazdasági köztes használattal egybekötött ültetvényyszerű fatermesztés megvalósítását. Az erdő tehát a síkvidékeken tovább szorul vissza, másrészt visszahódítja azokat a hajdanában erdővel borított lejtős területeket, amelyeket a földművelés kisajátított magának, nem törődve a gazdálkodás tényleges rentabilitásával, illetve a talajvédelem követelményeivel.

A fa mint tüzelő vagy építőipari nyersanyag fokozatosan elveszíti hagyományos lehetőségeit. Versenytársai az új cseppfolyós vagy gázalakú energiahordozók

(gázolaj, benzin, gáz és butángáz), valamint a fahelyettesítő anyagok (acél, cement stb.). Másrészt a fafeldolgozó és különösen a fakémiai iparban elért nagy haladás számottevő új felhasználási területeket teremtett. A fa új iparágaknak vált nyersanyagává, feldolgozása nagy tőkét mozgat meg és nagylétszámú szakképzett munkaerőt foglalkoztat. Ezek az új üzemek vagy olyan fát igényelnek, amely nagyon szigorú minőségi követelményeknek is megfelel (furnér és enyvezettlemezz gyártás), vagy pedig — kémiai feldolgozás céljaira — rövid vágásfordulóban termelt fával is beérik (facsiszolat, textiltép, farost- és forgácslemez gyártás).

A felhasználási lehetőségek ismertetett változása, valamint a lakosság gyors szaporodása következtében az iparifa szükségletek világviszonylatban állandóan növekszenek. A FAO előrejelzése szerint a világ, ezen belül Európa és Magyarország iparifa felhasználása az évszázad végéig megduplázódik 1960-hez képest.

Az erdő és a lakosság kapcsolatát a hagyományos mező- és erdőgazdálkodás kapcsolatának tárgyalása során már érintettük. Ez a kapcsolat azonban nem marad kevésbé szoros a városi civilizáció kiteljesedése idején sem, amelyet hatalmas ipari tömörülések létrejötte és a szállítás fejlesztése jellemez. A városokba vándorolt embereket az a veszély fenyegeti, hogy elvesztik minden kapcsolatukat a természettel. Lehetőséget kell tehát biztosítani nekik arra, hogy ráérő idejükben a szabad természetbe menekülhessenek, amelynek az erdő az egyik legfontosabb eleme. A városi civilizáció fejlődése tehát az erdőnek szociális szempontból új értéket ad.

Azokat a kérdéseket, amelyeket az erdő, a mezőgazdaság, az ipar és a lakosság közötti kapcsolatok fejlődése vet fel, a területrendezésnek, a földek ésszerű hasznosításának keretében lehet megoldani. *Vaissière* (1960) az erdőnek a területrendezésben és főleg a földek ésszerű hasznosításában elfoglalt helyét oly módon határozza meg, hogy az erdészeti szolgáltatások három sajátos kritériumára (értékére) — fizikai, ökonómiai és társadalmi — utal. *Fizikai kritérium*: a talaj és a víz mennyiségi és minőségi megóvása. *Gazdaságtani kritérium*: a faipar nyersanyag ellátása. *Társadalmi kritérium*: a falusi lakosság életfeltételeinek megjavítása és a városiak szabad időtöltésének biztosítása.

Az erdőnek a területrendezésben és különösen a föld okszerű hasznosításában elfoglalt helye végső soron az említett kritériumok egyikétől-másikától vagy mindegyikétől függ. Ebben a tekintetben két fő távlat bontakozik ki: 1. a három kritérium közül az egyiknek a jelentősége jut túlsúlyba: a fizikai, ökonómiai vagy szociális kritériumé, anélkül, hogy a két másik kritériumot a választásból teljesen kizárná; 2. a kritériumok összhangba hozása abból a célból, hogy ugyanazon az erdővel borított területen kiegyensúlyozott és egyidejű termelést érhessünk el, mégpedig egyszerre biztosíthassuk a fát, takarmányt, vizet, vadat és üdülést. Ez a „multiple-use” fogalma.

A nyugat-európai országokban az erdészeti beruházási politika főleg az első módszerhez folyamodik. Ez az erdőknek ilyen osztályozására vezet: fatermelő erdők, védelmi erdők, jóléti erdők. Az USA nemzeti (állami) erdeinek mintegy 89 millió hektár területén viszont már több, mint félévszázada a többoldalú hasznosítás (multiple-use) elve alapján gazdálkodnak. Ennek lényegét *Wilson* (in *Cliff* 1960) földművelésügyi államtitkár 1905-ben abban jelölte meg, hogy az erdészeti politikai és gazdasági kérdéseket „a legtöbb ember legnagyobb javának tartamos biztosítása” szempontjából kell eldönteni. A nemzeti erdőkben ennek megfelelően a gazdálkodás többféle használati mód (fatermelés, vízgazdálkodás, vadászat-halászat, takarmánytermelés-legeltetés, szabad természetben való üdülés) integrálásával és egybehangolásával folyik, mindegyiket bizonyos mértékben úgy igazítják és módosítják, hogy a többi használatot ne sértse.

A többoldalú hasznosítás bevezetését elsősorban a szűköség problémája követelte meg. Az Egyesült Államokban nemrég tartott népszámlálás szerint az ország lakossága 160 év leforgása alatt 5 millióról 180 millióra gyarapodott, századunk végére pedig várható, hogy újból csaknem megkétszereződik. Ebből világosan kitetszik a lakosság dinamikus növekedése és a statikus területalapot közötti összeütközés. Nem kivétel ez alól az erdők területe sem. Még nemrégiben is sokan úgy vélekedtek, hogy az USA elég erdőterülettel rendelkezik a faanyag, valamint az erdő más termékei és szolgáltatásai iránti előre látható szükségletek fedezésé-

Vadászház a Nyírségben — Mátai Ibolya tervezése (foto ERTI — Jérôme R. felv.)

re. Ez idő szerint azonban sok erdőterületet más célokra sajátítanak ki: a városi települések, a szuper autópályák, új repülőterek, villamos-, kőolaj és földgáz távvezetékek, gátak és víztárolók, a honvédelem, a mezőgazdaság sok millió acre erdőterületet vesznek igénybe. Az igénybevétel az elkövetkező 40 évben az USA jelenlegi gazdaságilag hasznosított erdőterületének mintegy negyedrézére, vagy a fatermelési kapacitás egyharmadára terjedhet ki. Másrészt évszázadunk végére az

USA faszükséglete is a jelenleginek a kétszerese lesz. Nőnek az igények az erdő egyéb termékei és szolgáltatásai iránt is. Így a vízellátás fő bázisai az erdők. A források többnyire az erdőkben erednek. Az USA vízszükséglete az utóbbi 20 évben megkétszereződött és a következő 20 évben újabb megkétszereződése várható. Az USA nemzeti erdeinek üdülési célra való igénybevétele az utóbbi 12 évben megháromszorozódott. A többoldalú hasznosítás mindazonáltal elősegíti a szűkösség problémájának a megoldását. Helyes alkalmazása esetén az esztétikai és ökonómiai szempontokat egyaránt figyelembe veszik. Az erdők többoldalú hasznosítására irányuló gazdálkodás az erdészeket látóköriük kiszélesítésére készíti. Az erdész gondolatvilágának központjában jelenleg a faanyag áll, munkájának legfőbb ága az erdőművelés. A helyesen alkalmazott többoldalú hasznosítás ezt az egyoldalúságot megszünteti s lehetővé teszi, hogy az erdészszakma fokozott mértékben hozzájáruljon az ország jólétéhez.

Az 1954. évi Dehra Dun-i Negyedik Erdészeti Világkongresszusról készített beszámolóban — in *Mc. Ardle* (1960) — a FAO ezeket mondja: „Kevés olyan ország van a világnak, amelyben az erdő használata csak a faanyagra korlátozódna. Valójában semmiesetre sem biztos, hogy az egy irányban szakosított földhasznosítás — különösen ha az állandó jellegű — ideális lenne. Bizonyos társadalmi és gazdasági viszonyok között az ilyen szakosítás nem segíti elő annak az óhajtott célnak az elérését, hogy a földből a maximális hozamot biztosítsuk a közösség egészének javára. Ezt a kongresszus feltétlenül elismerte akkor, amikor magáévá tette az erdők »több oldalú hasznosításának« elvét”.

A Seattle-i Ötödik Erdészeti Világkongresszus fő témája volt az erdőterületek többoldalú hasznosítása. Ezt egyrészt az indokolta, hogy a többoldalú hasznosítás elméleté és gyakorlata az USA-ban alakult ki, másrészt az, hogy a jólét emelkedése, személyautók elterjedése, az urbanizálódás következtében az erdők üdülési célokra történő igénybevétele korunkban nagymértékben fokozódik. A városiasodás folyamata szinte megállíthatatlan. 150 évvel ezelőtt a föld lakóinak csak 3⁰/₀-a lakott városokban, ma világátlagban 30⁰/₀-a. A legfejlettebb országokban a városlakók aránya eléri a 80⁰/₀-ot is. Az előrejelzések szerint 2000-ben 90⁰/₀ lesz a világátlag. A városlakó emberek számára mind nagyobbá válik az erdők esztétikai és egészségügyi jelentősége. Jogosan tartják az erdőket a XX. századi megelőző egészségvédelem egyik leghatékonyabb eszközének. Az ember — fokozódó szellemi megterhelése és zaklatott életmódja miatt — egyenesen megkívánja az erdőkben való gyakori tartózkodást, a csendet, a nyugalmat, a természeti szépségek, az üde és tiszta környezet élvezetét. A tiszta erdei környezetben aktív pihenéssel egybekapcsolt tartózkodás legjobban segíti elő a munkaképesség gyors regenerálódását. A fejlett országokban a lakosság sokféle módon veszi igénybe az erdőket üdülés céljára: a táborozás, kirándulás, vadászat, halászat, erdőjárás, úszás, hegymászás, tájképfestés, természettanulmányozás, a táj szépségének élvezése, sízés és egyéb téli sportolás, nyár idején az árnyas, hűvös erdőkben való pihenés stb., mind egy-egy lehetőség a kikapcsolódásra, a regenerálódásra.

Az USA-ban az első erdei campingekeket a húszas évek közepén rendezték be. A jó utak és a személygépkocsik elterjedésével mind többen jártak üdülni az erdőkbe. 1930-ban 6,9 millió látogatót vettek számba, 1959-ben pedig már 81,5 milliót. Az előrebecslések szerint 2000-ben 600 millió ember látogatja majd meg üdülés céljából az amerikai erdőket.

Az említett Ötödik Erdészeti Világkongresszuson egyébként éppen a kitűnő üzleti érzékkel rendelkező amerikaiak mutatták ki, hogy az erdőgazdaságban a többoldalú hasznosítás biztosítja a maximális összes hasznot. Többoldalú hasznosítás esetén ritkán lehet ugyan valamely használatból optimális eredményt elérni,

valamennyi lehetséges használat koordinált gyakorlása azonban feltétlenül a legnagyobb összes hasznot eredményezi.

A Seattle-i kongresszus az erdők többoldalú hasznosításával még inkább általánosságban foglalkozott, a madridi Hatodik Erdészeti Világkongresszus viszont már behatóan tárgyalta e témát két szakmai bizottságban is. A VIII. szakbizottság a nemzeti parkok, üdülőerdők és vadrezervátumok kérdését vizsgálta, a IX. szakbizottság pedig az erdők közjóléti hatásait. Különösen előtérbe került az erdők üdülési funkciója, amelyet a szakbizottságok állásfoglalása szerint minden körülmények között összhangba kell hozni az erdők fatermesztési funkciójával. A vitában kifejezésre jutott, hogy az üdülésre történő igénybevételből adódó terheket az erdőtulajdonosok nem tudják viselni, szükséges tehát, hogy az üdülés következtében szükségessé váló többlet kiadásokat, az erdőben tett károkat, az üdülők érdekeit szolgáló berendezések költségeit az állam megtérítse. Példaként szolgálhat e tekintetben Hollandia, ahol 1966-ban fogadták el az ún. 60 hollandiai forint törvényt. Ennek értelmében a magánerdő tulajdonosoknak évente 20—60 hollandiai forintot fizetnek a közönség használatára átengedett erdők minden hektárja után, a kitermelés korlátozásáért, illetve a faállományoknak üdülési célokra történő átalakításáért. Felvetették a kongresszuson, hogy az erdőterületeknek az üdülés érdekében szükséges berendezéseit az üzemtervekben kell előirányozni. Felmerült annak az igénye is, hogy a fahozamon túl vegyék számba az erdők valamennyi hasznos funkcióját és mutassák ki az erdészeti termelés teljes termelési értékét. Rámutattak, hogy az egyéb funkciók pénzben kifejezett haszna egyes országokban felülmúlja a fahozam értékét. Ezzel kapcsolatban Ausztria javaslatot terjesztett elő, amelynek alapján a kongresszus sürgősen megkereste a FAO-t: szánjon több figyelmet az erdők egyéb hasznos tulajdonságainak értékelésére.

A többoldalú hasznosítás elvét érvényesítette nálunk is a Minisztertanácsnak az erdőgazdasági termelés fejlesztéséhez szükséges intézkedésekről szóló 1040/1954. sz. határozata, amikor a következőket mondta ki: „Az ország meglevő erdei évi fatermesztésének növelésével és új erdőtelepítésekkel, fásításokkal biztosítani kell nagyobb mennyiségű, jobb minőségű és olcsóbb fa, valamint egyéb erdei termék termelését a lakosság és a népgazdaság számára. Biztosítani kell továbbá a felújító vágások elterjesztése és az erdőápolás szakszerű elvégzése útján, hogy az erdők teljes mértékben megfeleljenek fatermelő, mezővédő, vízgazdálkodásszabályozó, talajvédő, helyi éghajlat módosító, egészségvédő, esztétikai és egyéb rendeltetésüknek”.

Később érvényesültek olyan irányzatok is, amelyek bizonyos területek egyoldalú hasznosítását szorgalmazzák. Erre mutat például az állami vadgazdaságok kijelölése, a Duna-kanyar regionális tervének a jóváhagyása, Budapest zöldövezetének a kijelölése stb.

Ezeknek az erdőterületeknek a többoldalú hasznosítás keretébe való visszaterelésére az elmúlt időben több kezdeményezés történt, amelyeket csak helyeselni lehet. A mi kis országunk kevés erdejét célszerűen csak a többoldalú hasznosítás elve szerint tudjuk használni, a szűkösség problémája nálunk aztán igazán fennáll. Szükséges tehát, hogy érdeink túlnyomó része a fahasználat mellett egyéb hasznosítás céljára is rendelkezésre álljon. A munkaidő csökkentése nálunk is napirendre került. A IX. Pártkongresszuson *Kádár János* jelentette be, hogy 1970 végéig az iparban 48 óráról fokozatosan 44 órára szállítják le a heti munkaidőt. Egyes területeken lehetővé válik a kéthetenkénti kettős szünnap is. A növekvő szabadidő felhasználásával kapcsolatban az Egészségügyi Felvilágosítás Társadalmi Tanácsa megkérdezett 35 ezer embert, hogy munka után mivel töltené legszívesebben az idejét s a megkérdezettek 63⁰/₀-a turisztikát, a sétát, a sportot, a kertet, vagyis az ún. aktív pihenést választotta. A Központi Statisztikai Hiva-

tal hasonló kérdésére a választ adó férfiak 69%-a tette első helyre a kirándulást, a sportot, a testmozgással járó időtöltést. A kirándulás, természetjárás jelentősége tehát egyre nő. Helyesen írja *Antalffy* (1967): „A szabadidő gyarapodását fel kell használni arra, hogy a nyugtalan, ideges, türelmetlen elvárosiasodott ember kapcsolatát megerősítsük a természettel, »dajkálkodó anyákkal«, hogy *Tompa Mihály* szép szavával éljünk”.

Az egyre szaporodó előrejelzésekkel nekünk erdészeknek nagyon komolyan számolnunk kell. Erdeinket időben alkalmassá kell tennünk arra, hogy a felüdülést kereső tömegeknek kulturált kirándulási és pihenési lehetőséget biztosítsanak. Már nincs messze az az idő, amikor a nyári hónapokban hazánk lakosságának mintegy kétharmada fogja felkeresni országszerte az üdülésre alkalmas erdőket.

Irodalom: Antalffy Gy. (1967): Mivel töltené legszívesebben szabadidejét? Magyar Nemzet 1967. jan. 8. szám 12. old. — *Cliff, E. P.* (1960): Multiple-use management on the national forests of the United States. Proceedings of the Fifth World Forestry Congress, Seattle, Univ. of Washington, Vol. 1. 173—180. old. — *Köstler, J.* (1950): Waldbau, Berlin—Hamburg, 420 old. — *Mc Ardle, R. E.* (1960): The concept of multiple use of forests and associated lands — its values and limitations. Proceedings of the Fifth World Forestry Congress, Seattle, Univ. of Washington, Vol. 1. 143—145. old. — *Vaissière, J. de* (1960): Politique forestière et utilisation des terres en Europe (Sauf U. R. S. S.). Possibilités d'application du „Multiple-use” forestry, Proceedings of the Fifth World Forestry Congress Seattle, Univ. of Washington, Vol. 1. 161—167. old.

Д-р Б. Керестешу: МНОГОСТОРОННЕЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛЕСОВ ЯВЛЯЕТСЯ ПРОБЛЕМОЙ ВО ВСЕМ МИРЕ.

В целесообразном использовании земли все больше выступает на передний план вопрос многостороннего использования земли. С увеличением населения, особенно городского, растет потребность в насаждении благоприятными действиями лесов. Теория и практика этого вопроса возникли в США и с этим вопросом все больше занимались на мировых конгрессах лесоводов. В Венгрии в 1954 году решение Совета Министров обратило внимание лесное хозяйство на необходимость многостороннее использование лесов. Позже с выделением Государственных Охотничьих хозяйств и др. были даны распоряжения, предусматривающих одностороннее использование определенных территорий. Только можно поддерживать почин для передачи этих территорий в рамки многостороннего использования, потому что все чаще поступают сигналы, указывающих на ближайший огромный рост потребности такого рода.

Dr. Keresztesi B.: DIE MEHRSEITIGE NUTZUNG DER WÄLDER — EIN WELTPROBLEM

In der rationellen Bodennutzung tritt die Frage der mehrseitigen Nutzung immer mehr in den Vordergrund. Mit dem Anstieg der Bevölkerung und mit den Urbanisierung ist ein rasches Wachsen der Ansprüche zur Geniessung der Wohlfahrtswirkungen des Waldes verbunden. Theorie und Praxis dieser Frage wurden in den USA entwickelt und auf den letzten Weltforstkongressen in einem zunehmenden Masse behandelt. In Ungarn lenkte schon 1954 ein Beschluss des Ministerrats die Aufmerksamkeit der Forstwirtschaft auf die Nötigkeit der mehrseitigen Nutzung. Später wurden aber durch die Begründung staatlicher Jagdwirtschaften, usw. auch Massnahmen zur einseitigen Nutzung gewisser Flächen getroffen. Es kann nur begrüsst werden, dass neuerdings Schritte zur Rückführung dieser Flächen in die Rahmen der mehrseitigen Nutzung vorgenommen wurden, da diesbezügliche Prognosen auf eine baldige und stetige Zunahme der Ansprüche auf eine mehrseitige Nutzung hinweisen.

Az erdők szerepe a talajvédelemben

DR. SZÖNYI LÁSZLÓ

Különleges szerepe van az emberiség történetében az erdőnek. Mindig ott irtották legjobban, ahol a legerősebb volt az élet útjeme. Napjaink legmagasabb kultúrájú népei erdőktől elhódított területeken, a mérsékelt égöv erdőtalajain építették ki sajátos életközösségüket. Az erdő létét fenyegető ellenség vagy szabad préda, de évszázadokon át olyan valami volt, amihez ha nyúlni akartak, nehézség nélkül találták meg a módját. A természet enged az emberi akaratsnak, de a maga törvényeit követi. Alig van még egy növénytársulás, amely olyan keményen tanította volna erre meg az embert, mint az erdő. Árvíz, értékes területek eliszapolása voltak az első, egyre súlyosabbá váló jelek. A fák alatt fejlődött és azok jelenlétét kedvelő talajok rohamos pusztulása volt a következő. Ma világosan látható: *az erdő természeti elem. Olyan mint a tűz vagy mint a víz. Ellene nem lehet büntetlenül vétkezni.*

Az erdő ma sok egyéb haszna mellett a veszélyesebb körülmények között *pusztuló talajok utolsó mentsege*. A talajvédő gazdálkodás azonban az erdőt elsősorban mint földrajzi jelenséget, mint a vízgyűjtő alkotó elemét tartja számon. *Vízgyűjtőkben való gazdálkodás* a neve ma a leghaladóbb államok nyelvén mindenütt annak a tevékenység-